

jogügyletnél, ha bebizonyíttatik az egyik szerződő fél zavarának kiaknázása, illetőleg az uzsoráskodásnak iparszerű jellege.

Gyakran előfordul, mondja az indokolás, hogy az uzsorával megtámadott nem is bír kellő áttekintéssel a közte és a pénzadó között fenforgó ügyletekről és az ezekből reá származó kötelezettségekről, sőt gyakran mindazt titokban tartja a pénzadó mindaddig, míg az adós már nem képes szabadulni többé. Épen azért úgy intézkedik a törvény, hogy mindenki, aki pénz- vagy hitelügyletekkel foglalkozik, köteles minden egyes adósa számláját minden üzleti év végén lezárni és a tüzetes számlakivonatot az adóssal az üzleti év befejeztétől számított három hónap alatt közölni. Aki ezt elmulasztja, elveszti a lefolyt évre járó kamatokra való igényét. Ki vannak véve az alól: Ha csak egy kölcsönügylet kötöttett adós és hitelező között és ez közölte eredményét, továbbá bankok és bejegyzett kereskedők ügyletei. Ezek az újításai a német uzsora-törvénynek. Egyebekben az uzsora-törvények közönséges rendelkezéseit tartalmazza.

IRODALOM.

A háziipar munkásainak biztosítása köréből. (*Gebhard Hermann, Die Invaliditäts- und Altersversicherung der Hausgewerbetreibenden der Tabakindustrie. Berlin, 1893. C. Heymann.*) A háziiparral foglalatoskodók, elaggodtság és megbetegedésük eseteiben, még sehol sem találnak enyhítő segélyt. Ezeknek sorsára Gebhard figyelmezteti legelőször a nagyközönséget. Nem adja ugyan a biztosítás eme fajtájának olyan rajzát, a melyet alapul lehetne venni valamelyes alkotásnál, de körülbelül mutatja azt az utat, melyen haladva, a háziiparral foglalkozók biztosításáról is lehetne gondoskodni elaggodtságuk és rokkantságuk esetére. Maga Gebhard egyébként is régi katonája az elaggodtság és rokkantság ellen való biztosításnak. Egykoron, mint a német birodalmi gyűlésnek tagja sokat és erélyesen harczolt mellette. A német rokkantsági törvény keletkezése és jelenlegi formája legtöbbit neki köszönhet. Időközben elhagyva az elmélet világát, igazgatója lett a hansabeli rokkantak- és elaggodtak biztosító-intézetének és mint ilyen sürgeti a biztosítás kiterjesztését a kisebb vállalkozókra és háziiparral foglalkozókra.

Socialisme, collectivisme et communisme. Coup d'oeil sur l'histoire et les doctrines par Eugène d'Eichthal. Paris, Guillaumin 1893.

Szerző 209 kis oldalon ismerteti a socialistikus tanok történeti fejlődését és jelenlegi állapotát. És a ki nem ér rá sokat olvasni, ezen kitűnő munkából minden tekintetben kielégítő utmutatást nyer a különböző socialistikus elvek- és törekvésekről. Szerző a socialismus és a rokon irányok határozott ellensége. „A socialismus, ugymond, sem tudomány, sem művészet, hanem bírálat (bírálata a jelenlegi államgazdaságnak, melynek hiányait iparkodik kimutatni). A tulajdont az állam kezébe akarja letenni, legalább is a szerszámok, a munka eszközeinek tulajdonát: földbirtok, műhelyek, közlekedési eszközöket és e végből folyton sürgeti, hogy az állam működési körét terjeszsze ki a gazdálkodás minden körére.” Szerző veszélyeseknek mondja ezen tanokat és szerinte a socialismus terjedésének leginkább azzal lehet gátat vetni, ha fejlesztik a magánegyesületeket. „A mit ezek elvégeznek, az alól szabadul az állam és ezek összehasonlíthatlanul jobban és a társadalomra nézve üdvösebben fogják elvégezni, mint maga az állam.”

*

Parisius L. und Dr. Jur. H. Krüger. Das Reichsgesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung vom 20 April 1892. Berlin 1893. Guttentag. A korlátolt felelősségre alakult társaság középhelyet foglal el a tiszta kapitalisztikus és a tisztán individualisztikus társaságok között. Egyszerű alakulata és nagyobb mozgékonyasága következtében különösen alkalmas olyan célok elérésénél, melyek korlátolt számú résztvevőt kisebb tőkével igényelnek. Szerző az egész német irodalommal egyetértve konstatálja, hogy ezen társasági alakzat behozatala valósággal hézagpótló, a mit helyesen azon nagy elterjedésből következtet, melyre ezen társaságok aránylag rövid ideig tartó létezésük óta szert vettek; a mű három részből áll, eddig azonban csak kettő jelent meg.

*

Aufsess, Eckert, Freiherr von und zu. Wechsellehre und Wechselrecht. Berlin 1893. Heymann. Szerzőnek célja a váltó jogból a művelt laikusnak kezébe adni egy könnyen megérthető munkát. Így hát nem szigorúan tudományos munka. A laikusra tán sokkal fontosabb volna a váltóeljárás. Ezt azonban szerző föltette hiányosan tárgyalja.

*

Weber W. Das Deutsche Patentgesetz vom 7. April 1891 nebst Gesetz betr. den Schutz von Gebrauchsmustern von 1. Juni 1891. Szerzőnek 1890-ben e tárgyról megjelent egy műve „Die deutsche Patentgesetzgebung und ihre Reform“ czim alatt. Jelen munkája azért bir különös értékkel, mert feldolgozza a német „Reichstag“ összes előmunkálatait és a judikaturát. A műben fel van hozva minden rendelet és minden jogforrás, mi a tárgyra vonatkozik és könnyen áttekinthető beosztása kiváló becsét képezi.

*

Reuling W. Beiträge zur Reform des Rechts der Geschäftszeichen. Berlin 1893. Heymann.

A mű a német áruvédjegy-törvény javaslatának birálatával foglalkozik és új javaslat előterjesztését sürgeti, mert a folyó évben publicált törvényjavaslatot szerző hasznavehetetlennek tartja.